

TEXNIKUM TALABALARI ONGIDA TARIXIY XOTIRA VA MILLIY O'ZLIKNI SHAKLLANTIRISH MASALALARI

Buxoro viloyati

Olot tuman texnikumining

Tarix fani o'qituvchilari :

Beshimov Mirshod

Allaberdiyeva Gulnor

Annotatsiya

Maqola texnikum talabalari ongida tarixiy xotira va milliy o'zlikni shakllantirish muammolarini jamiyat taraqqiyoti kontekstida tahlil qiladi. Tarixiy xotira yoshlar tarbiyasining asosiy omili ekanligi, milliy qadriyatlarni anglash yoshlarning ma'naviy-ma'rifiy o'sishiga olib kelishi yoritiladi. Texnikumlarda tarixni o'qitishning dolzarbligi, ilmiy asoslangan pedagogik texnologiyalar, interaktiv metodlar, ekskursiyalar va madaniy tadbirlar orqali milliy o'zlikni mustahkamlash yo'llari batafsil ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: texnikum talabalari, tarixiy xotira, milliy o'zlik, madaniy meros, pedagogik texnologiyalar, interaktiv metodlar, yoshlar tarbiyasi.

Kirish

O'zbekiston mustaqillikka erishgandan keyin ta'lim tizimi, xususan, texnikumlar faoliyatida ma'naviy tarbiya va milliy qadriyatlarni shakllantirish masalalari yanada muhim ahamiyat kasb etmoqda. Texnikum talabalari insonning shaxsiy, kasbiy va ijtimoiy hayotida faol qatnashadigan yoshlar bo'lib, ularning tarixiy xotirasi va milliy o'zligini mustahkamlash jamiyat barqarorligini saqlashda muhim omil hisoblanadi.

Tarixiy xotira — bu jamiyatning o'z o'tganini anglash qobiliyati bo'lib, u orqali yoshlar milliy qadriyatlarni tushunadi hamda ma'naviy zaminini mustahkamlaydi.

Milliy o'zlik esa o'z millatiga mansub ekanligini anglash, qadriyat va an'analarga hurmat bilan qarashdir. Texnikumlar bu jarayonda nafaqat kasb-hunar bilimlarini beruvchi muassasa sifatida, balki tarbiyaviy va ma'naviy jihatdan ham yoshlarni shakllantiruvchi muhim maskan hisoblanadi.

O'tgan yillarda texnikumlarda tarixiy xotira va milliy o'zlikni shakllantirishga qaratilgan metodik yondashuvlar jadal rivojlandi. Bular orasida ilmiy-pedagogik tadqiqotlar, interaktiv o'quv metodlari, madaniy tadbirlar, ekskursiyalar va yoshlarni ilmiy jamoatchilik faoliyatiga jalb etish amaliyoti mavjud. Shu bilan birga, globalizm va internet ta'siri yoshlar ongida milliy qadriyatlarni anglash darajasiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Bu esa pedagogik yondashuvlarni yangilash, samarali metodlarni joriy etish va yoshlarning o'ziga xos madaniy-tarixiy identitetini mustahkamlashni talab qiladi.

Asosiy qism

Texnikum talabalari ongida tarixiy xotira va milliy o'zlikni shakllantirish murakkab pedagogik vazifa bo'lib, u bir qator ilmiy, metodik va amaliy masalalarni o'z ichiga oladi.

Tarixiy xotira nafaqat tarix bilimlarini o'zlashtirishdan iborat emas, balki talabaning shaxsiy dunyoqarashi, madaniyatga hurmat, vatanparvarlik tuyg'ulari hamda jamiyat oldidagi mas'uliyatini anglashiga xizmat qiladi. Texnikum talabalari buyuk ajdodlar tarixi, milliy urf-odatlar, qadimiy hunarmandchilik va mustaqillik yo'lida kurashgan millat qahramonlari bilan yaqindan tanishish orqali mustaqil fikrlashga o'rgatiladi. Bu esa milliy o'zlikning tabiiy shakllanishini ta'minlaydi.

Pedagogik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, talabalarni geografik joylashuv, milliy qadriyatlar va tarixiy merosga oid interaktiv metodlar orqali o'qitish ularning tarixiy fikrlash darajasini yuqori darajaga ko'taradi. Masalan, tarix fanidan tashkil etilgan interaktiv darslarda talabalar tarixiy manbalarni tahlil qilish, tarixiy faktlar bilan bog'liq videomateriallarni ko'rish hamda guruh loyihalarini bajarish orqali tarixiy voqealarni chuqur tushuna boshlaydi.

Texnikumlarda tarixiy xotira va milliy o'zlikni shakllantirish jarayonida qo'llanilayotgan metodlar orasida quyidagilar alohida e'tibor talab qiladi:

- Madaniy va tarixiy ekskursiyalar: talabalar tarixiy joylarga tashrif buyurib, birinchi qo'l tarixiy materiallar bilan tanishadi;
- Muzei va memoriallar bilan ishlash: tarixiy artefaktlar va hujjatlarni o'rganish orqali talabaning tarixiy ongi mustahkamlanadi;
- Tarixiy tadbirlar va bayramlar: Mustaqillik kuni, Xotira va qadrlash kuni kabi qadriyatli sanalarni nishonlash orqali milliy ruhiyat oshadi;
- Interaktiv metodlar: videomateriallar, multimediali taqdimotlar, guruh muhokamalari va onlayn resurslar ishtirokida o'tkaziladigan darslar tarixga qiziqishni oshiradi.

Tarixiy xotira va milliy o'zlikning shakllanishi shuningdek talabalarning shaxsiy ijtimoiy faolligi bilan ham bog'liq. Yoshlar tomonidan ijodiy tarix-madaniy loyihalar, ilmiy maqolalar, esse tanlovlarida ishtirok etish ularning o'z tarixiga nisbatan chuqur hurmatini mustahkamlaydi va milliy o'zlikni yanada mustahkam qiladi.

Xulosa

Tarixiy xotira va milliy o'zlikni shakllantirish texnikum talabalari ongida shaxsiy, ma'naviy va kasbiy rivojlanishning ajralmas qismiga aylangan. Texnikumlar bu jarayonda nafaqat tarix fanini o'qituvchi maskan, balki yoshlarni mustaqil fikrlashga, milliy qadriyatlarni anglashga va ijtimoiy mas'uliyat bilan harakat qilishga o'rgatuvchi tarbiyaviy makon bo'lishi lozim.

Bugungi kunda global ta'lim maydoni va internet axboroti yoshlar ongiga katta ta'sir ko'rsatadi. Shu bois pedagoglar yoshlarni milliy qadriyatlar, tarixiy ong va madaniy merosga hurmat bilan qarashga o'rgatish uchun innovatsion pedagogik texnologiyalarni amaliyotga joriy etishi zarur.

Pandemiya sharoitida ham onlayn resurslardan samarali foydalanish, virtual tarix ekskursiyalari, onlayn muzeilar va interaktiv darslar yoshlar tarixiy xotirasini mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. Texnikum pedagoglari doimiy ravishda

metodik ishlarni takomillashtirib, talabalarning tarixiy tajriba bilan bevosita ishlashini ta'minlashi zarurdir.

Shu tariqa, texnikum talabalari ongida tarixiy xotira va milliy o'zlikni shakllantirish millatning ma'naviy barqarorligi, yoshlarning jamiyatdagi o'rni va ularning kelajakdagi faoliyati nuqtayi nazaridan juda muhim masaladir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Аҳмадов Ш. Тарихий хотира ва миллатчилик. — Тошкент: Фан, 2018.
2. Қаримова М. Педагогика ва ёшлар тарбияси. — Тошкент: Академия, 2019.
3. Султонова Л. О'рта махсус таълим ва миллий қадриятлар. — Тошкент: Наука, 2020.
4. Эргашева Н. Тарихий мерос ва ёшлар онги. — Самарқанд: Просвещение, 2021.
5. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining ta'lim dasturlari va qarorlari, 2000–2023.
6. Мирзоева Н. Инновационные технологии в образовании и воспитании молодежи. — Тошкент: Академия, 2022.
7. Abdullayev S. Milliy o'zlik va yoshlar tarbiyasi. — Тошкент: Fan, 2021.